

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

t.a.v. mevrouw drs. E.C.E. de Kler
e.dkler@tweedekamer.nl
cie.ocw@tweedekamer.nl

Utrecht, 2 maart 2022

Betreft: **versoepeling toelating pabo: een klap voor de kwaliteit van leraren**

Geachte commissie, geachte mevrouw De Kler,

Waarom inleveren op de kwaliteit van de pabo's om meer aanmeldingen te krijgen?

In het voorgenomen besluit met betrekking tot het voorlopig willen loslaten van de toelatingstoetsing voor de kennisvakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek (w.o. biologie) voor de opleiding tot leraar basisonderwijs is bij de probleemanalyse te lezen dat uit evaluatie blijkt dat de toelatingstoetsen:

- positief effect hebben op de kwaliteit van het onderwijs en het imago van de pabo;
- voldoende draagvlak hebben bij de pabo's;
- voorkomen dat het programma van de pabo overladen raakt;
- geen culturele of talige bias bevatten.

Als probleem wordt genoemd dat ongeveer een kwart van de aspirant-pabostudenten de toelatingstoets niet haalt. En als oplossing, de poort openzetten en binnen de opleiding het tekort aan voorkennis binnen het bestaande paboprogramma proberen te repareren. Ook is in het besluit te lezen dat studenten al niet aan de pabo beginnen omdat de toelatingstoets zou afschrikken, terwijl zij wel gemotiveerde aspirant-studenten zouden zijn en deze aspirant-studenten daardoor al bij voorbaat uitgesloten worden. Maar iedereen heeft toch de kans zich goed voor te bereiden en de toetsen te maken? En is die inspanning niet juist te verwachten van gemotiveerde studenten?

In het besluit wordt de toelatingstoets nu als probleem gezien voor lage instroom en daarmee uitstroom, maar er liggen volgens ons vooral andere oorzaken ten grondslag aan het lerarentekort. Wij vinden niet dat je dit moet oplossen door water bij de wijn te doen en de kwaliteit maar voor lief te nemen, uit de evaluatie blijkt immers dat de toelatingstoetsen een positief effect hebben op de kwaliteit.

De echte oplossingen zijn onder andere verbetering van het imago van het leraarschap en wat betreft de toelatingstoetsen in het bijzonder: meer tijd en aandacht in de vooropleidingen voor de in het basisonderwijs belangrijke algemeen vormende kennisvakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek.

Het is een illusie dat dit allemaal nu evengoed binnen het al overvolle paboprogramma opgelost gaat worden. Sterker nog, uit de evaluatie blijkt niet voor niets dat de toelatingstoetsen juist overladenheid in het programma voorkomen. Reparatie van ontbrekende voorkennis voor de zaakvakken in het eerste jaar van de opleiding zal leiden tot verzwaring van het programma voor studenten en verhoging van werkdruk voor docenten.

Het loslaten van de toelatingstoetsen is een noodgreep met verlies van kwaliteit tot gevolg en waarvan je bovendien nog maar moet afwachten of het wel echt effect heeft op de aantallen instroom en uitstroom.

Voor het leraarschap heb je voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek goede kwalificatie nodig om leerlingen te leren over belangrijke thema's zoals: wat de Tweede Wereldoorlog inhield, dat en op welke wijze Nederland kan overstroomd en wat je dan het beste kunt doen, dat het klimaat verandert, dat je weet waar Oekraïne, Rusland, China en Taiwan liggen, hoe mensen daar leven, welke banden wij als Nederland ermee hebben; hoe je lichaam in elkaar zit en functioneert en volgens welke wetten de natuur werkt, kortom hoe de wereld in elkaar zit.

Graag verwijzen wij ook naar de bijlage, waarin wij verder onderbouwen waarom versoepeling van de toelating tot de pabo onverstandig is. Wij vertrouwen graag op uw wijze besluit. Wij lichten ons standpunt desgewenst graag verder toe. Daarvoor kunt u contact opnemen met Ton van der Schans (a.a.vanderschans@driestar-educatief.nl, 06 42667942), Leen van den Oever (vandenoever@nibi.nl, 06 14364496) of Eelko Postma (e.postma@knag.nl, 06 30795408).

Met vriendelijke groeten,

Ton van der Schans, Leen van den Oever, Eelko Postma

(respectievelijk voorzitter/directeur van de VGN, het NIBI en het KNAG, de vakverenigingen voor geschiedenis, natuur & techniek en aardrijkskunde)